

6. duben 2016

Dalekohled, mikroskop a temporální rámce přírodní filosofie v 17. století

doc. Daniel Špelda, Ph.D.

(Filozofická fakulta MU v Brně)

středa 13:15-14:45 místnost KB 2.18

Abstrakt:

Přednáška se zabývá důsledky, které mělo užívání dalekohledů a mikroskopů pro chápání časových rámců raně novověké přírodní filosofie. Vynalezení optických přístrojů ukázalo, že rozsah lidské empirie není věčný a přirozený, ale kontingentní – mění se v závislosti na dostupnosti a výkonnosti optických přístrojů v průběhu času. Tento poznatek o časové proměnlivosti empirického poznání vedl ke změnám v metodologii a epistemologii přírodní filosofie, které chce přednáška systematicky popsat ve třech oddílech, jež se týkají tří časových rovin: minulosti, současnosti a budoucnosti. Ve vztahu k minulosti optické přístroje vyvolaly naději na obnovu Adamova vědění a současně obohatily argumentační arzenál zaměřený proti antické filosofii. Užívání optických přístrojů vedlo také k pochopení relativity současné přírodní filosofie, která už se nechápe jako završení předchozího vývoje, ale jako přechodná a dočasná fáze v dlouhém vývoji. Ve vztahu k budoucnosti dalekohledy a mikroskopy přispěly k formování myšlenky nekonečného pokroku, která se ustanovila jako metodologický prostředek umožňující vyrovnat se s nezměrností empirické přírody.

Literatura:

Daniel Špelda, *Pravda - dcera času. Původ myšlenky pokroku poznání* (Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2016).

